

Plasminogeen (P-Plasm)

Kliinilise keemia ja laboratoorse hematoloogia osakond

Plasminogeen on tsentraalne komponent fibrinolüütilises süsteemis. Seda sünteesitakse maksas. Esineb plasmas ja enamikes ekstravaskulaarsetes vedelikes.

Kudedest ja/või plasmast pärinevad plasminogeeni aktivaatorid muudavad plasminogeeni plasmiiniks. Plasmiin lagundab fibrini, eraldades sellest lahustuvaid peptiide. Need peptiidid pärsivad trombiini ja seega takistavad fibrini edasist moodustumist. Plasmiin ise lõhustab fibrinogeeni ja V, VIII ning von Willebrandi faktorit. Seega ei toimi plasmiin ainult verehüüvet lagundavalt, vaid vähendab ka vere hüübimisvõimet.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Katsuti	9NC-katsuti (helesinine kork)
Säilivus	Plasma toatemperatuuril 24 tundi, -20 °C üks kuu. Plasma tuleb eraldada nelja tunni jooksul peale proovi võtmist (tsentrifuugida 2000–2500 x g juures 15 min).

Proovimaterjal hemostaasi uuringuteks võetakse esimese katsutina (v.a juhul, kui võetakse ka verekülv).

NB! Proovinõu peab olema täitunud katsutil oleva märgini!

Mistahes kliiniliste erijuhtude (nt hematokrit > 0,55) puhul ja säilitamise/saatmisega seotud küsimuste korral tuleb nõu pidada laboriga.

Analüüsi tegemise aeg: ööpäevaringselt

Analüüsimeetod: kolorimeetriline meetod

Referentsväärtused

≥ 18 a	80–120%
--------	---------

Näidustus ja kliiniline tähendus

Kaasasündinud või omandatud fibrinolüütilise süsteemi häirete avastamine.

Plasminogeeni defitsiidi ja tromboosi riski seoste kohta leiab kirjandusest vastukäivaid andmeid.

Plasminogeeni aktiivsus on vähenenud päriliku plasminogeeni defitsiidi korral, vastsündinutel, DIKi, sepsise, maksahaiguste, hüpertüreoidismi, trombolüütilise ravi korral, samuti traneksaami ja L-asparaginaasi manustamisel.

Plasminogeeni aktiivsuse suurenemine võib esineda rasedatel, hormonaalsete kontratseptiivide ja anaboolsete steroidide tarvitamisel, rasvumise ning hüpotüreoidismi korral. Plasminogeen on ägeda faasi valk ja selle tase tõuseb põletike, infektsioonide, pahaloomuliste kasvajate korral ning traumade ja operatsioonide järgselt.

Kaja Vaagen